

Osallistavan koulutuksen laatutekijät Euroopassa: kyselytutkimus

Kyselylomake oppilaitoksille

Euroopan sosiaalirahaston tuella rahoitettu incluD-ed-verkosto (European Network of Inclusive Education and Disability) tekee parhaillaan tutkimusta osallistavan koulutuksen laatutekijöistä Euroopassa. Tutkimuksen osana laadittiin tämä kyselylomake, jonka eri Euroopan maiden oppilaitokset täyttävät.

Lomakkeen voi täyttää suoraan tähän sähköiseen tiedostoon; sen voi myös tulostaa täytettäväksi ja palauttaa skannattuna.

Täytetty lomake lähetetään sähköpostitse osoitteeseen includ-ed.secretariat@paueducation.com ennen **15. toukokuuta 2015**. Lomakkeen täyttämiseen liittyvissä kysymyksissä voi ottaa yhteyttä sähköpostitse tähän samaan osoitteeseen tai puhelimitse numeroon +34 933 670 434.

Kyselylomakkeella kerätään oppilaitoksilta tietoa seuraavista osallistavaan koulutukseen liittyvistä näkökohdista ja aiheista:

- **OSA 1. Oppilaitosta koskevat tiedot**
- **OSA 2. Oppilaitoksen menettelytavat ja käytännöt**
- **OSA 3. Oppilaitoksen resurssit**
- **OSA 4. Toimintarajoitteisuuteen ja osallistamiseen liittyvät näkemykset**

Lomakkeella annetut vastaukset käsitellään anonymisti.

- Kyselyyn vastaavan henkilön / henkilöiden tehtävä oppilaitoksessa (rehtori, opintoesimies jne.)

- Sähköpostiosoite: _____

Kiitos yhteistyöstänne. Tutkimuksella saadaan tärkeää tietoa, joka auttaa edistämään osallistavaa koulutusta kaikkialla Euroopassa.

Huom.: Kyselytutkimuksen tulokset lähetetään tähän osioon merkittyyyn sähköpostiosoitteeseen.

OSA 1. Oppilaitosta koskevat tiedot

1.1. Nimi _____

1.2. Paikkakunta _____

1.3. Maa _____

1.4. Oppilaitoksen tarjoaman koulutuksen taso

- ☐ Esiasteen koulutus (pre-primary)
- ☐ Alemman perusasteen koulutus
- ☐ Ylemmän perusasteen oppivelvollisuuskoulutus
- ☐ Oppivelvollisuuden jälkeinen ylemmän perusasteen akateeminen koulutus
- ☐ Oppivelvollisuuden jälkeinen ylemmän perusasteen ammatillinen koulutus (vocational)

1.5. Omistus

- ☐ Julkinen
- ☐ Itsenäinen yksityinen
- ☐ Julkista rahoitusta saava yksityinen

1.6. Mikä on koulun oppilaiden vanhempien yleisin koulutustaso?

- ☐ Alemman perusasteen koulutus
 ☐ Ylemmän perusasteen oppivelvollisuuskoulutus
☐ Oppivelvollisuuden jälkeinen ylemmän perusasteen koulutus
 ☐ Korkea-asteen koulutus
☐ En tiedä / En vastaa

1.7. Mikä on koulun oppilaiden vanhempien keskimääräinen koulutusaste valtion muihin oppilaitoksiin verrattuna?

- ☐ Alempi
 ☐ Vastaava
 ☐ Ylempi
 ☐ En tiedä / En vastaa

1.8. Annettaanko oppilaitoksessa opetusta maahanmuuttajataustaisille ja etnisiin tai uskonnollisiin vähemmistöihin kuuluville oppilaille? Montako prosenttia oppilaista arvioidaan kuuluvan kuhunkin näistä ryhmistä?

Opiskelijaryhmiä	%

1.9. Opintolinjojen lukumäärä oppilaitoksessa (ryhmää lukuvuosittain) _____

1.10. Oppilaitoksen oppilaiden lukumäärä eri tasoilla

- Esiasteen koulutus _____
 Alemman perusasteen koulutus _____
 Ylemmän perusasteen oppivelvollisuuskoulutus _____
 Oppivelvollisuuden jälkeinen ylemmän perusasteen akateeminen koulutus _____
 Oppivelvollisuuden jälkeinen ylemmän perusasteen ammatillinen koulutus (vocational) _____
 OPPILAIDEN LUKUMÄÄRÄ YHTEENSÄ _____

1.11. Jonkinlaisista toimintarajoitteista kärsivien oppilaiden lukumäärä eri tasoilla

- Esiasteen koulutus _____
 Alemman perusasteen koulutus _____
 Ylemmän perusasteen oppivelvollisuuskoulutus _____
 Oppivelvollisuuden jälkeinen ylemmän perusasteen akateeminen koulutus _____
 Oppivelvollisuuden jälkeinen ylemmän perusasteen ammatillinen koulutus _____
 TOIMINTARAJOTTEISTEN OPPILAIDEN LUKUMÄÄRÄ YHTEENSÄ _____

1.12. Suorittavatko oppilaitoksessa oppivelvollisuutensa ensisijaisesti jonkinlaisista toimintarajoitteista kärsivät oppilaat? Millaiset toimintarajoitteet ovat kyseessä?

Älylliset toimintarajoitteet: _____

Fyysiset/motoriset toimintarajoitteet: _____

Näkövamma: _____

Kuulovamma: _____

Kielellinen häiriö: _____

Oppimisvaikeudet: _____

Laaja-alainen kehityshäiriö (autismin kirjon häiriö jne.): _____

Tunneperäiset ja käyttäytymisongelmat: _____

1.13. Oppilaiden lukumäärä toimintarajoitteen tyypin mukaan

Älylliset toimintarajoitteet: _____

Fyysiset/motoriset toimintarajoitteet: _____

Näkövamma: _____

Kuulovamma: _____

Kielellinen häiriö: _____

Oppimisvaikeudet: _____

Laaja-alainen kehityshäiriö
(autismin kirjon häiriö jne.): _____

Tunneperäiset ja käyttäytymisongelmat: _____

1.14. Miten itsenäisesti katsot oppilaitoksen voivan tehdä päätöksiä seuraavilla aloilla? Vastaa seuraavalla asteikolla: Ei lainkaan itsenäisesti □ 1 □ 2 □ 3 □ 4 □ 5 Täysin itsenäisesti

	1	2	3	4	5
a. Opettajat (henkilöstöä koskevat päätökset)					
b. Opettajien koulutus					
c. Opintosuunnitelmia koskevat päätökset					
d. Materiaaliresurssit yleensä					
e. Erityisesti toimintarajoitteisille oppilaille suunnatut materiaaliresurssit					

OSA 2. Oppilaitoksen menettelytavat ja käytännöt

2 A. Oppilaitoksen menettelytavat

2.1. Takaako valintamenettely toimintarajoitteisten henkilöiden pääsyn oppilaitokseen? *Vastaa seuraavan asteikon mukaisesti:*

Ei takaa lainkaan ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Takaak täysin

2.2. Mitä vaikeuksia toimintarajoitteisten henkilöiden valinnassa voidaan havaita?

2.3. Onko mitään menetelmää sitä varten, että uudet opiskelijat voivat ratkaista vaikeutensa oppilaitoksessa?

☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä / En vastaa

2.4. Jakaako oppilaitos opiskelijat eri luokkiin samalle tasolle taitojen tai kykyjen mukaan?

☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä / En vastaa

2.5. Jos jakaa, niin mihin ryhmiin toimintarajoitteiset opiskelijat yleensä sijoitetaan?

2.6. Onko oppilaitos ottanut käyttöön erityisiä menettelytapoja oppilaisiin kohdistuvan kiusaamisen vähentämiseksi ja valvomiseksi?

☐ Kyllä ☐ Ei ☐ Ei, mutta on suunnitteilla ☐ En tiedä / En vastaa

2.7. Onko oppilaitos laatinut yksilöllisiä opetussuunnitelmia, joiden tarkoituksena on tunnistaa, arvioida, suunnitella ja tarkistaa toimintarajoitteisten oppilaiden opetuksen tarpeita ja opetusmenetelmiä?

☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä / En vastaa

2.8. Osallistuvatko toimintarajoitteiset oppilaat yleensä ulkoiseen arviointiin?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei, ulkoista arviointia ei suoriteta
- ☐ Ulkoinen arviointi suoritetaan, mutta toimintarajoitteiset oppilaat eivät osallistu niihin
- ☐ Ulkoinen arviointi suoritetaan, mutta toimintarajoitteisilla oppilailla ei ole velvollisuutta osallistua siihen
- ☐ En tiedä / En vastaa

Kommentteja: _____

2 B. Oppilaitoksen käytännöt

Merkitse, kuinka samaa mieltä olet seuraavista väittämistä. Selitä tarvittaessa lyhyesti syyt vastaukseesi.

2.9. Opetuksen suunnittelu toteutetaan ottamalla huomioon kaikki opiskelijat, minimoimalla pääsyn esteet ja mukauttamalla opintosuunnitelmaa (metodologia ja arviointimenettelyt mukaan luettuina).

Täysin eri mieltä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täysin samaa mieltä

2.10. Lukusuunnitelmat ja työprojektit laaditaan kaikkien opiskelijoiden kannustamiseksi osallistumaan.

Täysin eri mieltä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täysin samaa mieltä

2.11. Oppilaat osallistuvat aktiivisesti oppimiseensa.

Täysin eri mieltä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täysin samaa mieltä

2.12. Opettajat työskentelevät yhdessä ja jakavat kokemuksiaan kaikkien oppilaiden osallistumisesta koulutusprosessiin.

Täysin eri mieltä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täysin samaa mieltä

2.13. Kaikki opiskelijat voivat osallistua luokkahuoneen ulkopuoliseen toimintaan.

Täysin eri mieltä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täysin samaa mieltä

2.14. Perheet osallistuvat aktiivisesti koulutusprosessiin oppilaitoksessa.

Täysin eri mieltä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täysin samaa mieltä

2.15. Oppilaitoksen henkilö- ja materiaaliressurit jaetaan asianmukaisesti osallistamisen tukemiseksi.

Täysin eri mieltä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täysin samaa mieltä

2.16. Oppilaiden toimintarajoitteet voidaan havaita varhain käyttämällä oppilaitoksen sisäisiä tai ulkoisia resursseja.

Täysin eri mieltä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täysin samaa mieltä

2.17. Onko oppilaitoksessa olemassa elin, jolla mahdollistetaan ongelmien käsittely osallistavalla tavalla ja yhteisymmärryksessä (esim. yhteistyökomitea tai sovittelulautakunta).

☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä / En vastaa

OSA 3. Oppilaitoksen resurssit

3 A. Henkilöresurssit

3.1. Opettajien lukumäärä koulussa _____

3.2. Mikä on opettajakunnan pysyvyyden taso?

Ei lainkaan pysyvä ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Erittäin pysyvä

3.3. Montako toimintarajoitteisten henkilöiden tukemisesta vastaavaa opettajaa (esim. terapeutin pedagogiikan tai kuulon ja kielen asiantuntijaa) oppilaitoksessa on? Täsmennä erikoisala.

3.4. Onko oppilaitoksessa erityisesti toimintarajoitteisten oppilaiden tukemiseen tarkoitettua muuta henkilökuntaa? Täsmennä henkilöt.

- ☐ Kouluterveydenhoitaja
- ☐ Sosiaaliohjaaja
- ☐ Koulunkäyntiavustaja (siirtäminen, wc)
- ☐ Viittomakielen tulkki
- ☐ Muut. Mitkä? _____

3.5. Onko oppilaitoksen käytettävissä olevien henkilöresurssien jakomenettely riittävän joustava, jotta sillä voidaan vastata toimintarajoitteisten oppilaiden laadukkaan koulutuksen tarpeisiin?

Erittäin joustamaton ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Erittäin joustava

3.6. Onko oppilaitoksessa opinto-ohjaaja?

☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä / En vastaa

3.7. Koulutus. Onko opettajille saatavilla toimiva koulutusverkosto?

- ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä / En vastaa

3.8. Koulutus. Montako prosenttia opettajista osallistuu koulutuskursseille?

3.9. Koulutus. Ovatko toimintarajoitteisista oppilaista huolehtivien opettajien koulutukseen käytettävät resurssit riittävät? Elleivät, niin täsmennä syyt.

- Ei lainkaan riittävät ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Erittäin riittävät

3.10. Saako oppilaitos lisäresursseja toimintarajoitteisten oppilaiden lukumäärän perusteella?

- ☐ Kyllä, ylimääräisiä opettajia
☐ Kyllä, ylimääräistä tukihenkilöstöä
☐ Kyllä, ylimääräisiä materiaaliresursseja
☐ Kyllä, varaamattomia lisämäärärahoja, joita laitos voi käyttää harkintansa mukaan
☐ Muut _____
☐ Ei
☐ En tiedä / En vastaa

3 B. Fyysiset resurssit

3.11. Mikä on toimintarajoitteisten henkilöiden fyysisen esteettömyyden taso oppilaitoksen eri tiloissa?

- Erittäin puutteellinen ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Täydellinen

3.12. Onko koululla (laadullisesti ja määrällisesti) asianmukaiset materiaalit kaikkien oppilaiden oppimisen ja osallistumisen tukemiseksi? Ilmoita asianmukaisuuden taso asteikolla. Vastaa seuraavalla asteikolla: Ei lainkaan asianmukaiset ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Erittäin asianmukaiset

Erityismateriaalit:

	1	2	3	4	5
☐ a. Pistekirjoituskirjat					
☐ b. Äänikirjat					
☐ c. Äänentunnistusohjelmat					
☐ d. Yleisiin tiloihin asennettu induktiosilmukka (tai äänitaajuuteen perustuva induktiosilmukka)					

Oppimateriaalien soveltuvuus toimintarajoitteisten oppilaiden tarpeisiin:

	1	2	3	4	5
☐ e. Videot					
☐ f. Pöytätietokoneet					
☐ g. Digitaalinen taulu					
☐ h. Ohjelmisto					
☐ i. Tabletit					
☐ j. Tablettisovellukset					

Muut. Mitka?:

	1	2	3	4	5
☐ k. _____					
☐ l. _____					
☐ m. _____					
☐ n. _____					

3.13. Onko koululla mahdollisuus käyttää ulkoisten resurssien keskusta, jossa on saatavilla kaikkien oppilaiden oppimista ja osallistumista tukevaa materiaalia?

- ☐ Kyllä ☐ Ei ☐ En tiedä / En vastaa

3.14. Jos on, niin ovatko keskuksessa käytettävissä olevat materiaalit asianmukaisia?

Ei lainkaan asianmukaiset ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Erittäin asianmukaiset

3.15. Tarjoaako oppilaitos oppilaille linja-autokuljetuksen?

Ilmoita, onko kuljetus saatavilla ja kuinka hyvin se vastaa toimintarajoitteisten oppilaiden tarpeita. Vastaa annetulla asteikolla (1 "Ei lainkaan riittävästi" ja 5 "Erittäin riittävästi").

- ☐ Kyllä

Ei lainkaan riittävästi ☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 Erittäin riittävästi

- ☐ Ei

- ☐ En tiedä / En vastaa

OSA 4. Toimintarajoitteisuuteen ja osallistamiseen liittyvät näkemykset

4.1. Mikä on oppilaitoksen toimintatapa osallistamista koskevissa asioissa?

4.2. Liittykö oppilaitoksen ympäristöön jotain, mikä erityisesti hyödyttää tai vaikeuttaa osallistamista?

4.3. Miten osallistamista arvioidaan koulutuksesta vastaavien viranomaisten kannalta?

4.4. Miten osallistamista arvioidaan oppilaitoksen niiden perheiden kannalta, joissa on toimintarajoitteisia lapsia?

4.5. Miten osallistamista arvioidaan oppilaitoksen niiden perheiden kannalta, joissa ei ole toimintarajoitteisia lapsia?

4.6. Millaisia erityisopetusta antavat oppilaitokset ovat oman oppilaitoksesi kannalta?

- ☐ Hyvä voimavara tapauksissa, joissa on kyse erittäin vaikeista toimintarajoitteista
- ☐ Voimavara, jota opetuksesta vastaavat viranomaiset käyttävät liian usein
- ☐ Voimavara, jota perheiden painostuksesta käytetään liian usein
- ☐ Muut (Selitä millaisia):

4.7. Mitkä ovat oman oppilaitoksesi saavutukset, puutteet ja/tai ensisijaiset tavoitteet osallistamisen suhteen?
